

V Ikgadējā starptautiskā konference
vardarbības pret bērnu novēršanai

„Kopienas līdzdalība bērna un ģimenes labklājības stiprināšanā”

2014. gada 27. novembris, Rīga

V ikgadējā konference vardarbības pret bērnu novēršanai „Kopienas līdzdalība bērna un ģimenes labklājības stiprināšanā”

2014. gada 27. novembris, Rīga

Konferenci organizē nodibinājums “Centrs Dardedze”

Konferenci finansiāli atbalstījuši:

- Norvēģu Starptautiskās izglītības sadarbības centrs NORDPLUS HORIZONTAL projekts “Smart kids-safe kids!” (Gudri bērni – droši bērni!) NPHZ-2013/10147
- EK DAPHNE III programmas projektam - “Šķēršļi pārvērsti iespējās: Pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērnu sociālo prasmju pilnveidošana vienaudžu savstarpējās vardarbības risku mazināšanai” JUST/2012/DAP/AG/3451
- SABIEDRĪBAS INTEGRĀCIJAS FONDS 2014.LV/LF/04/03
- OAK Foundation projekts „Centrs Dardedze-core support” Nr. OCAY-13-394

Saturs

Nodibinājums “Centrs Dardedze”	4
Priekšvārds konferences dalībniekiem	5
Dienas kārtība.....	6
2014. gada pagodinājuma raksti profesionāļiem.....	8
I Par darba mūža ieguldījumu vardarbības pret bērnu jomā	8
II Par ieguldījumu normatīvā regulējuma pilnveidošanā vardarbības pret bērnu jomā.....	8
III Par ieguldījumu dzīves vietas rehabilitācijas attīstībā vardarbības pret bērnu jomā.....	9
IV Par aktīvu darbību starpprofesionālā komandā vardarbības pret bērnu jomā.....	9
V Par ieguldījumu preventīvā darba attīstībā vardarbības pret bērnu jomā.....	10
VI Par brīvprātīgo darbu vardarbības pret bērnu jomā.....	10
VII Par radošu risinājumu atrašanu novatorisku ideju realizēšanā vardarbības pret bērnu jomā.....	11
VIII Par ieguldījumu krīžu centru attīstībā vardarbībā cietušiem bērniem	11
Konferences prezentāciju kopsavilkumi un runātāji	12
I SESIJA. Kopiena un pašvaldība.....	16
II SESIJA. Seminārs pirmsskolas un sākumskolas pedagogiem.....	19
2014. gadā „Centrs Dardedze” īstenotā sociālā kampaņa.....	22
„Centra Dardedze” mājas lapas	23

Nodibinājums "Centrs Dardedze"

Nodibinājums "Centrs Dardedze" ir nevalstiska organizācija, kuras mērķis ir pasargāt bērnus no vardarbības un nodrošināt tiešu palīdzību bērniem, kas cietuši no seksuālas, fiziskas, emocionālas vardarbības vai novārtā pamešanas.

Dardedzes komanda aktīvi strādā pie tā, lai vardarbība nenotiktu, bet gadījumos, ja vardarbība notikusi, piedāvā profesionālas konsultācijas un palīdzību.

Mēs ticam, ka, izglītojot sabiedrību, agrīni pamanot augsta riska situācijas, iejaucoties tajās, sniedzot palīdzību riska ģimenēm ar bērniem, mēs varam pasargāt bērnus no vardarbības.

Mēs strādājam šādos virzienos:

- Bērna drošība ģimenē,
- Bērna drošība skolā un ārpuskolas aktivitātēs,
- Bērna drošība aprūpes institūcijās,
- Bērna drošība internetā,
- Bērna drošība sabiedrībā.

Dardedzes darbības pamatprincipi:

- Ikvienam bērnam ir tiesības dzīvot drošībā.
- Rīkoties preventīvi, proaktīvi un līdzatbildīgi bērnu tiesību aizsardzības jautājumos.
- Veicināt bērnu līdzdalību lēmumu pieņemšanā, kas ietekmē viņu dzīvi, uzklausat un ņemot vērā viņu domas un viedokli.

Nodibinājums „Centrs Dardedze”

Cieceres 3a, Rīga, LV-1002

67600685, 29556680

info@centrsdardedze.lv

www.centrsdardedze.lv

facebook.com/CentrsDardedze

draugiem.lv/CentrsDardedze

twitter.com/CentrsDardedze

Priekšvārds konferences dalībniekiem

Mīļie draugi, domubiedri un kolēģi!

Neticami, bet jau atkal paskrējis viens gads. No vienas puses – tik ātri, bet no otras – tik notikumiem bagāts. Ar patiesu prieku, nu jau piekto reizi, tiekamies ar Jums mūsu ikgadējā konferencē. Mēs ticam, ka šī tikšanās ir svarīga mums visiem, gan lai pārrunātu šī gada aktualitātes vardarbības pret bērnu jomā, gan lai uzklausītu citu valstu pieredzi, gan lai ieskatītos tādās jomās, kas līdz šim vēl nav tikušas aplūkotas. Un kā ik gadu vēlamies arī īpaši pateikties tiem, kas veikuši būtisku ieguldījumu vardarbības novēršanā, un kurus Jūs esat izvirzījuši pagodinājumu rakstu saņemšanai kādā no nominācijām.

Šogad īpašu uzsvaru vēlamies likt uz kopienas lomu un uzdevumiem bērna un arī ģimenes labklājības nodrošināšanā. Kad domājam par šo tēmu, mums sākotnēji it kā viss šķiet skaidrs – kopiena, tad katram kādi uzdevumi un – darbojamies! Bet, kad sākam domāt dziļāk, rodas daudz jautājumu – kas tad ir kopiena, un kas ir tie, kuriem tajā ir kādi pienākumi, bet kas ir tie, kuriem tiesības? Cik būtiska ir pašvaldības loma, un vai tā ir vienīgā atbildīgā par bērna un ģimenes labklājību? Kādas vēl kopienas mēs varam atpazīt sabiedrībā un kāda ir to loma bērna un ģimenes stiprināšanā? Un galu galā – ar ko sākt – ar sociālā pakalpojuma radīšanu vai tomēr ar paša indivīda uzklauššanu, kuram šo pakalpojumu vēlamies piedāvāt? Tik daudz jautājumu. Bet tieši tādēļ esam šoreiz pulcējuši gan speciālistus ar akadēmiskām zināšanām, gan pašvaldību pārstāvjus ar labās prakses piemēriem, gan dažādu apvienību pārstāvjus, lai kopīgi uz tiem atbildētu, un varbūt, lai spētu ieraudzīt, kāda ir mūsu katra pārstāvētās institūcijas un arī mūsu katra kā indivīda vieta un loma kopienā.

Otrs virziens, ko vēlamies šoreiz akcentēt, ir seksuālās vardarbības joma un darbs tās novēršanā. Uzbrukumi bērniem Rīgā ir radījuši lielu rezonansi sabiedrībā. Mūsaprāt, tieši šobrīd ir būtiski runāt par seksuālo vardarbību vispār un tās izpausmes formām. Sabiedrībā joprojām dominē uzskats, ka apdraudējums ir ārējs, kāds svešinieks, bet pētījumi un statistika visā pasaulē pierāda, ka varmāka visbiežāk ir bērna tuvāko paziņu lokā vai ģimenē. Aplūkosim arī, kādi būtiski jaunumi skar normatīvo aktu jomu, un kā tas iespaidos tos speciālistus, kas ikdienā strādā ar bērnu un vardarbības gadījumiem. Tāpat domāsim par dzimumaudzināšanas lomu un to, ar kādu mehānismu palīdzību iespējams bērnu aizsardzības sistēmu padarīt funkcionējošu un efektīvu.

Vēlamies pateikties Jums, par darbu, ko Jūs jau veicat, lai veidotu bērniem piemērotāku un drošāku pasauli. Un ceram, ka konference sniegs vērtīgas atziņas un tik nepieciešamo iedvesmu turpināt darbu.

*Centra Dardedze kolektīva vārdā
Laura Ceļmale*

V ikgadējā Starptautiskā konference vardarbības pret bērnu novēršanai
 "Kopienas līdzdalība bērna un ģimenes labklājības stiprināšanā"

Maritim Park Hotel Riga, 2014. gada 27. novembrī

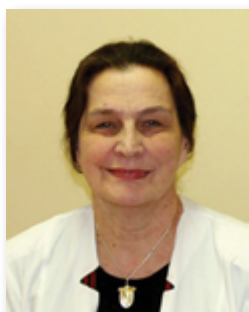
Dienas kārtība

8.30-9.00	Reģistrācija		
9.00-11.00	I daļa. Atklāšanas ceremonija. <i>Vada Laila Balode</i>		
	Laila Rieksta Riekstiņa <i>Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija, vadītāja</i>	Aktualitātes bērnu tiesību aizsardzības jomā.	
	Roberts Ķīlis <i>SSE Rīga, asociētais profesors</i>	Atbalsta kopiena – 21. gadsimta vajadzīgākā kopiena.	
	Agnese Sladzevska <i>Centrs Dardedze, valdes locekle</i>	Centra Dardedze atziņas, īstenojot bērnu tiesību principus ikdienas darbībā.	
	Agnese Sladzevska, Laila Balode <i>Centrs Dardedze</i>	Pagodinājuma rakstu pasniegšana 2014. gada Goda nominācijās.	
11.00-11.30	Kafijas pauze		
11.30-13.15	II daļa. <i>Vada Agnese Sladzevska</i>		
	11.30-12.00	Donalds Findlater <i>Lucy Faithfull Foundation, direktors</i>	Ceļā uz seksuālas vardarbības pret bērnu izskaušanu.
	12.00-12.20	Lauris Neikens <i>Labklājības Ministrija, Bērnu un ģimenes politikas departaments, vecākais eksperts</i>	Lanzarotes konvencija: tās nozīme aizsargājot bērnus pret seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību.
	12.20-12.40	Rinalds Grants <i>Rīgas Vecā Svētās Ģertrūdes ev. lut. draudze, mācītājs</i>	Bērns. Ģimene. Draudze. Izaicinājumi, iespējas un risinājumi.
	12.40-13.00	Iveta Ķelle <i>Latvijas Ģimenes plānošanas un seksuālās veselības asociācija "Papardes zieds", vadītāja</i>	Kas runās ar bērnu?
	13.00-13.15	Laila Balode <i>Centrs Dardedze, valdes locekle</i>	Ko mums māca "Imantas pedofila" gadījums?
13.15-14.00	Pusdienu pārtraukums		

III daļa. Paralēlās sesijas.		
I sesija Kopiena un pašvaldība Vada Laura Ceļmale		II sesija Anti-mobinga programma darbā ar maziem bērniem "Lielās dzīves skola" Vada Agnese Sladzevska
14.00-14.20	Saldējums ar lielajiem. Evija Rudzīte, Biedrība "Projektu darbnīca", vadītāja	Mobings un mazi bērni. Daina Dzijuma, Centrs Dardedze, psiholoģe
14.20-14.40	Iedzīvotājs. Pašvaldība. Labāka dzīve. Jolanta Borīte, Siguldas novada pašvaldība, Kultūras pārvaldes vadītāja	Bērnu drošības tiesiskais regulējums izglītības iestādēs. Laila Grāvere, Tiesībsarga birojs, Bērnu tiesību nodaļas vadītāja
14.40-15.00	Labās prakses piemēri sociālo pakalpojumu attīstībā Saldus pašvaldībā. Ina Behmane, Saldus novada pašvaldības aģentūra „Sociālais dienests”, direktore.	Programma mobinga risku mazināšanai bērnudārzā un sākumskolā. Zaiga Lasmane, Centrs Dardedze, projekta koordinatore
Kafijas pauze		
15.00-15.20	NVO loma veidojot kopienā atbalsta sistēmu ģimenēm ar bērniem. Ilze Žagare, SOS Bērnu ciematu asociācija, Ģimeņu atbalsta centra vadītāja	Programma "Lielās dzīves skola". Ievads. Programmas apraksts. 1. nodarbība. Sirds atslēga - Kā es jūtos savā klasē? Centrs Dardedze, Agnese Sladzevska, Ilze Znotiņa
15.20-15.40	Bērniem drošas un draudzīgas ģimenes vides veicināšana Salacgrīvas novadā. Zane Paegle, Projekta koordinatore Salacgrīvas novadā, Sociālā dienesta speciāliste darbā ar bērniem un ģimenēm	2. nodarbība. Mobinga atslēga - Kas ir mobings? 3. nodarbība. Strīdu atslēga - Kā atšķirt mobingu no konflikta. Centrs Dardedze, Agnese Sladzevska, Ilze Znotiņa
15.40-16.00	Tēvs ģimenē un tēvs skolā. Raitis Zeps, sociālais pedagogs Saulkrastu novadā	4. nodarbība. Drošības atslēga - Lai visi skolā justos droši! (noteikumi) 5. nodarbība. Palīdzības atslēga - Es sūdzos vai lūdzu palīdzību? Centrs Dardedze, Agnese Sladzevska, Ilze Znotiņa
16.00-16.15	Laiks tēviem, kampaņas prezentācija. Elīna Kļaviņa, mediju aģentūra Inspired, projektu vadītāja	6. nodarbība. Dārgumu atslēga - Mūsos katrā dārgums mīt, jāprot tikai saskatīt! 7. nodarbība. Miera atslēga - „Miera osta” Centrs Dardedze, Agnese Sladzevska, Ilze Znotiņa
16.15-17.00		Paneldiskusija. Ieguvumi un izaicinājumi īstenojot programmu "Lielās dzīves skola" praksē.

2014. gada pagodinājuma raksti profesionāļiem, kas veikuši lielu ieguldījumu vardarbības novēršanā

I Par darba mūža ieguldījumu vardarbības pret bērnu jomā

Māra Brice, Cēsu klīnikas pediatre

Māra Brice absolvējusi Rīgas Medicīnas institūtu 1973. gadā pediatrijas specialitātē un jau tolaik bijusi pārliecināta par savu aicinājumu strādāt par bērnu ārsti. Uzsākot darba gaitas, strādājusi par iecirkņa pediatru, vēlāk par Cēsu rajona slimnīcas infekciju nodaļas pediatru, Cēsu rajona galveno pediatru un Cēsu slimnīcas bērnu nodaļas vadītāju. Pašlaik Cēsu klīnikā strādā par bērnu nodaļas ar dienas stacionāru dežūrpediatru.

Māra ir orientēta uz attīstību, jauninājumiem, pēdējo divu gadu laikā paralēli pacientu neatliekamai ārstēšanai nodaļā, sekmīgi strādā arī ar dienas stacionāra slimniekiem un konsultē kā tiešās pieejamības speciāliste. Darbā ir akurāta, uz viņas veikumu var paļauties pilnībā, nodrošina nodaļas un komandas darbu. Savā darbā Māra vienmēr ir sekojusi mazo pacientu situācijai gan ģimenēs, gan pirm skolās un skolās, aktīvi reaģējusi uz visa veida vardarbības gadījumiem, ziņojot par to bāriņtiesām vai policijai. Ārpus tiešajiem darba pienākumiem Māra iesaistās bērnu veselības veicināšanas pasākumos Cēsu novadā, akcentējot pareizas ēšanas, fiziskās slodzes un sporta aktivitāšu nepieciešamību.

II Par ieguldījumu normatīvā regulējuma pilnveidošanā vardarbības pret bērnu jomā

Dimitrijs Trofimovs, Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta direktors

Iekšlietu ministrijā strādā kopš 2005. gada un kopš 2009. gada departamenta direktora amatā. Dimitrijs Trofimovs ir arī Nacionālais koordinators cilvēktirdzniecības apkarošanas jomā.

Dimitrijs Trofimovs, sadarbībā ar Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Dienestu koordinācijas biroja priekšnieka vietnieci Ivetu Štrausu, bija cieši iesaistīti normatīvo aktu izstrādē, lai Latvijā jau no š.g. 31. marta varētu ieviest pagaidu aizsardzības no vardarbības mehānismu. Viens no pagaidu aizsardzības pret vardarbību mehānisma mērķiem ir mainīt līdz šim pastāvējušo praksi, kad vardarbības gadījumā cietušais visbiežāk bija spiests atstāt dzīvesvietu, savukārt, ja no vardarbības ģimenē bija cietis bērns - bērnu izņēma no ģimenes un ievietoja krīžu centrā. Šobrīd, lielā mērā pateicoties tieši D. Trofimova un I. Štrausas darbam, situācija ir mainījusies un varmāka ir tas, kuram vardarbības gadījumā ģimenes kopīgā dzīvesvieta ir jāatstāj. Strādājot pie normatīvajiem aktiem, lai ieviestu pagaidu aizsardzību pret vardarbību, abu speciālistu mērķis bija, lai tie praksē darbotos efektīvi un lai pēc iespējas aizsargātu cietušo vai apdraudēto personu drošību. Kolēģi Dimitriju raksturo kā „valstiski domājošu cilvēku”, kurš nebaidās no izaicinājumiem.

Iveta Štrausa, majore, Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Dienestu koordinācijas biroja priekšnieka vietiece

Iekšlietu ministrijas sistēmā strādā kopš 1992. gada 28. septembra un ieņemamajā amatā kopš 2013. gada 1. novembra. Papildus saviem tiešajiem amata pienākumiem jau no 1999. gada Iveta Štrausa nodrošina un organizē Valsts policijas reģionālo struktūrvienību amatpersonu, kuras pilda amata pienākumus policijas uzraudzības un kontroles jomā, darba un darba organizācijas kontroli, koordināciju un metodisko vadību. 2014. gada 31. martā stājās spēkā grozījumi vairākos likumos, kas paredz ieviest pagaidu aizsardzības mehānismus cietušo aizsardzībai pret vardarbību. Iveta Štrausa aktīvi piedalījās gan minēto likumprojektu izstrādē, gan pakārtotu Ministru kabineta noteikumu izstrādē, kā arī normatīvā regulējuma ieviešanā praksē. Sākot ar 2014. gada 21. martu Iveta Štrausa ir organizējusi apmācības desmit Valsts policijas un pašvaldības policijas amatpersonu grupām par kompetenci vardarbības draudu novēršanā un pagaidu aizsardzības pret vardarbību nodrošināšanā. Kolēģi Ivetu raksturo kā vienmēr atvērtu jaunām iniciatīvām.

III Par ieguldījumu dzīves vietas rehabilitācijas attīstībā vardarbības pret bērnu jomā

Jolanta Lamstere, klīniskā psiholoģe Ogrē

Ar bērniem strādā kopš 2001. gada. Jolanta savā darbā fantastiski prot sadarboties gan ar bērniem, gan vecākiem. Ļoti pārliecinoši argumentē, ātri izprot situāciju un rīkojas. Neatsaka padomu pat situācijās, kad pašai daudz darbu. Spēj nomierināt satrauktus vecākus un ieviest sajūtu, ka viss būs labi, spēj būt ļoti objektīva un nenosveras nevienā pusē.

Kolēģi Jolantu raksturo kā gudru un mērķtiecīgu. Jolanta nepārtraukti papildina savas zināšanas psiholoģijas jomā un turpina izglītoties, viņai ir savs profesionālais sapnis, kuru tiecas piepildīt. Jolanta ir izpalīdzīga un labestīga, sirsnīga un vienmēr gatava iesaistīties. Jolanta ir mamma trīs bērniem, un tie ir viņas spēka un iedvesmas avots.

IV Par aktīvu darbību starpprofesionālā komandā vardarbības pret bērnu jomā

Valdis Sviķis, Cēsu novada pašvaldības policijas priekšnieks

Valdis Sviķis ir Cēsu novada pašvaldības policijas priekšnieks, kopš 2002. gada sākuma strādā Cēsu novada pašvaldības policijā un aktīvi, savas kompetences ietvaros, līdzās Cēsu novada p/a „Sociālais dienests”, Cēsu Bāriņtiesai, Cēsu Izglītības nodaļai un citām institūcijām, darbojas gadījumu risināšanā vardarbības pret bērnu jomā. Valdis nekad nav atteicis ne savu, ne savu darbinieku palīdzību dažādās riska situācijās. Aktīvs, izpalīdzīgs cilvēks, uz kuru var paļauties. Pildot darba pienākumus, Valdis vienmēr izvērtē visus iespējamus riskus un pieņem vislabāko risinājumu. Kopš 2007. gada Valdis ir iesaistījies Cēsu novada p/a „Sociālais dienests” izveidotajā starpprofesionālajā komisijā ar mērķi nodrošināt sadarbību starp pašvaldību, atbilstošām ministrijām un citām valsts un pašvaldību institūcijām bērnu tiesību aizsardzību jomā, kā arī iesaistīties sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmas

izstrādē. Papildus tam kopš 2010. gada sākuma Valdis ir Cēsu audzināšanas iestādes nepilngadīgajiem Administratīvās komisijas loceklis.

Valdim Sviķim raksturīga profesionālā ieinteresētība, viņš pastāvīgi papildina savas zināšanas dažādos profesionālās pilnveides semināros. 2013. un 2014. gadā aktīvi līdzdarbojās Sabiedriskās politikas centra „PROVIDUS” projektā „Meklējot labāko Eiropas praksi jauniešu noziedzības novēršanai”.

V Par ieguldījumu preventīvā darba attīstībā vardarbības pret bērnu jomā

Anita Hļevicka, sociālā pedagoģe Saldus novada p/a „Sociālais dienests”

Anita Hļevicka strādā p/a „Sociālais dienests” Ģimenes atbalsta dienas centrā. Anitas un viņas darba kolēģes Aigas Pelcas dzīves un darba aprakstu varētu rakstīt kopīgu, jo pēdējos divdesmit darba gadus strādājušas roku rokā ar bērniem, kuriem dzīvē gājis visādi. Savulaik Anita strādājusi bērnu namā, kur ikdienā ar savu pozitīvo attieksmi, milzīgo empātiju un degsmi palīdzēt, daudziem bērniem, kuri nonāca bērnu namā, aizstāja mammu, palīdzēja sagatavoties patstāvīgai dzīvei un sniedza atbalstu un mīlumu, kamēr bioloģiskie vecāki bija novērsuši. 2010. gadā, kad aizvēra bērnu namu, Anitai piedāvāja strādāt Ģimenes atbalsta dienas centrā, kur galvenais uzdevums sākotnēji bija, lai bērni satūrīgi pavadītu brīvo laiku pēc skolas.

Aiga Pelca, sociālā pedagoģe Saldus novada p/a „Sociālais dienests”

Kopš 2010. gada Aiga Pelca strādā p/a „Sociālais dienests” Ģimenes atbalsta dienas centrā. Kopā ar kolēģi Anitu Hļevicku Aiga sāka veidot atbalsta grupas jauniešiem un viņu vecākiem. Laikam ejot, abas apguva programmu „Bērnu emocionālā audzināšana”, kopīgi ir novadītas vairākas grupas. Mācību ziņā Aiga ar Anitu nekad nav apstājušas, līdz ar to apgūtas zināšanas apmācībās „Bez pēriena. Kā ar mīlestību un cieņu noteikt bērna robežas” un „Ceļvedis, audzinot pusaudzi”.

Vislabākie rezultāti redzami, ja savlaicīgi tiek strādāts ar bērnu un viņa vecākiem, līdz ar to Aiga un Anita brīvprātīgi ir izstrādājušas nelielu programmiņu - kā no 4 mēnešiem līdz 1,5 gadiem un no 1,6 līdz 4 gadiem ar dažādām attīstošām metodēm iespējams radīt pozitīvu, atbalstošu, atsaucīgu vidi ģimenē. Abas speciālistes ir ļoti labs resurss aģentūras Ģimenes atbalsta daļai.

Lai aptvertu plašāku atbalstāmo loku, Aiga ar Anitu kopā ar vēl vienu kolēģi nodibināja biedrību „Ģimenes atbalstam”, kurā realizē dažādus sociālos projektus.

VI Par brīvprātīgo darbu vardarbības pret bērnu jomā

Jolanta Feldmane, brīvprātīgais darbinieks nodibinājumā „Centrs Dardedze”

„Brīvprātīgais darbs” Dardedzē ir ļoti svarīgs. Kopš 2012. gada rudens Jolanta brīvprātīgi ziedojusi savu laiku, lai pieskatītu bērnus, kuri atnākuši līdzīvecākiem uz apmācību programmas „Bērna emocionālā audzināšana” (BEA) nodarbībām. Jolanta brīvprātīgā darbu uztver ar mīlestību un nopietnību, vienmēr nāk sagatavojusies un spēj bērnus iesaistīt dažādās aktivitātēs. Ar savu iejūfību un sirsnību spēj nomierināt bērnus un prot mierīgi atrisināt sarežģītas situācijas. Brīvprātīgā darbā

Jolantai palīdz arī dēliņš, kurš pats vēlējies pievienoties. Mēs esam priecīgi, ka mūsu vidū ir Jolanta! Paldies Tev!

VII Par radošu risinājumu atrašanu novatorisku ideju realizēšanā vardarbības pret bērnu jomā

Rīgas Imantas vidusskolas skolēnu pašpārvalde

Par radošu risinājumu atrašanu novatorisku ideju realizēšanā vardarbības pret bērnu jomā šogad vadībā izvirzās paši skolēni un tie ir Rīgas Imantas vidusskolas skolēnu pašpārvaldes dalībnieki:

Elīza Aizpore, Kristiāna Kļaviņa, Nikola Štorha, Ērika Katakovska, Dainis Riekstiņš, Rīks Lazdāns un Artūrs Stasaitis. Jaunieši aktīvi iesaistās savas skolas emocionālās atmosfēras uzlabošanā un ir dibinājuši skolā „Drosme Draudzēties” dienu, kur interesantā un izklaidējošā veidā saviem vienaudžiem gatavo aktivitātes, kas veicina skolēnos tādas vērtības kā iecietība, cieņa, sapratne, godīgums un draudzība, un liek domāt par mobinga jeb vienaudžu savstarpējās vardarbības radītājam sekām un cēloņiem. Kā saka paši vidusskolnieki: „Kas tad uzlabos dzīvi skolā, ja ne mēs!”.

Par piemiņu šai draudzībai veltītajai dienai skolēni izveidoja draudzīgo klašu bilžu kolāžu, kas rotā skolas sienu un ir kā atgādinājums ikdienā, ka mēs un mūsu skola ir PAR draudzību!!!

Jaunieši saka **paldies** arī skolas administrācijai un ārpusklases aktivitāšu koordinatorei Gundegai Ozolai par skolēniem sniegto atbalstu un iedrošinājumu!

VIII Par ieguldījumu krīžu centru attīstībā vardarbībā cietušiem bērniem

Ruta Šenkeviča, Krīzes centra ģimenēm ar bērniem „Paspārne” direktore

Dzīves un mīlestības ceļi Rutu aizveduši uz Ventspils pusi, kur pēc augstskolas beigšanas viņa strādājusi par ģeogrāfijas skolotāju Stiklu internātskolā. Strādājot Puzes pagasta pašvaldībā, Ruta tika ievēlēta par Puzes pagasttiesas priekšsēdētāju. 2000. gada sākumā Ruta iesaistījās Cilvēktiesību atbalsta tīkla (CAT) programmā nevalstisko organizāciju atbalstam un arvien vairāk pievērsās Latvijas iedzīvotāju pilsoniskās aktivitātes veicināšanai, jo pēc dabas ir aktīva, necieš bezdarbību, nesamierinās ar netaisnību. Kopš 2001. gada Ruta ir Ventspils reģionālā NVO atbalsta centra valdes priekšsēdētāja, kas apvieno 23 dalīborganizācijas ar ļoti dažādiem darbības virzieniem. Laika posmā no 2002. - 2014. gadam Rutas vadībā un pārraudzībā sagatavoti, finansiāli atbalstīti un īstenoti vairāk nekā 40 projekti, kuri sekmējuši nevalstisko organizāciju attīstību Ventspils pilsētā un rajonā.

No 2003. gada Ruta ir krīzes centrs ģimenēm ar bērniem „Paspārne” valdes priekšsēdētāja. 2006. gadā tika atklāts diennakts stacionārs, kas ticis dibināts, darbojas un attīstās lielā mērā, pateicoties Rutas uzņēmībai, neatlaidībai un kompetencei projektu rakstīšanā un realizēšanā. Stacionārā var vērsties no vardarbības cietuši bērni un sievietes, kā arī krīzē nonākuši cilvēki, kuri var saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un nepieciešamo sociālo, psiholoģisko, juridisko, pedagoģisko un informatīvi izglītojošo palīdzību.

Konferences prezentāciju kopsavilkumi un runātāji

Aktualitātes bērnu tiesību aizsardzības jomā.

Laila Rieksta – Riekstiņa

Kādas ir jaunākās izmaiņas normatīvajā regulējumā un kā tās skar bērnu tiesību aizsardzības jomā strādājošos. Kāda jauna pieredze gūta un ar kādiem izaicinājumiem saskaramies praksē – šajās un citās aktualitātēs ieskatu sniegs Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas priekšnieces prezentācija.

Laila Rieksta – Riekstiņa. Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas priekšniece. Bērnu tiesību aizsardzības jomā darbojas jau vairāk nekā divdesmit gadus. 1979. gadā absolvējusi Latvijas Universitātes Juridisko fakultāti, darba gaitas uzsākusi Ogres sociālās aprūpes centrā, tad Ogres rajona Padomē. No 1998. līdz 2005. gadam strādājusi dažādos amatos Labklājības ministrijā un Bērnu un ģimenes lietu ministrijā. Kopš 2005. gada - Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijā. Viņas vadītā institūcija pārrauga bērnu tiesību aizsardzības normatīvo aktu realizāciju praksē.

Atbalsta kopiena - 21. gadsimta vajadzīgākā kopiena.

Roberts Ķīlis

Jēdziens "kopiena" ir plaši lietots un ar visai izplūdušu nozīmi, kas, laikam ejot, ir ticis lietots, lai apzīmētu dažādas cilvēku grupas, pat nācijas.

21. gadsimtā daudzas stabilās sociālās struktūras ir mainījušās, un kopiena konkrētāk apzīmē, piemēram, sociālo tīklu vai uzskatu un dzīvesveida grupas. Strauji augoša nozīme ir īpašam veidam - atbalsta kopienām - nereti lokāli dzīvojošu cilvēku grupām, kas dodas palīgā, sniedz atbalstu, apmāca, veido un uztur sadarbības paradumus tad, kad ir negadījums vai nevēlams process kādā ģimenē, mājsaimniecībā vai vietējā institūcijā (piemēram, skolā). Tad, kad to nevar vien atrisināt tikai tieši iesaistītās puses vai pieaicinātie dienesti un speciālisti.

Kādas ir atbalsta kopienu darbības formas, kādas attiecības ar pašvaldību darbiniekiem, kā Latvijas īpatnējā sadarbības kultūra ietekmē atbalsta kopienu darbību, un kas mums visiem jāiemācās no jauna - par to šajā ievadprezentācijā.

Roberts Ķīlis. M.Phil., PhD (Cantab), ieguvis maģistra un doktora grādu Kembridžas universitātes Sociālās Antropoloģijas nodaļā. „Analītisko pētījumu un stratēģiju laboratorijas” vadošais pētnieks, SSE Rīga asociētais profesors kopš 1994. gada, vadījis Valsts Prezidenta Stratēģiskās analīzes komisiju (2008-2011) un bijis Izglītības un zinātnes ministrs (2011-2013). Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas Latvija 2030 izveides grupas vadītājs, Latvijas Antropologu biedrības līdzdibinātājs.

Centra Dardedze atziņas, īstenojot bērnu tiesību principus ikdienas darbībā.

Agnese Sladzevska

Kopš ANO Bērnu tiesību konvencija pirms 22 gadiem nodefinēja un iezīmēja bērnu tiesību darbības lauku, teorētiskā līmenī valstij, sabiedrībai un ikvienam indivīdam būtu jāsaprot, kas un kādas ir bērna tiesības. Ikviens profesionālis un organizācija, kuras darbības lokā ir bērni, uzdrošinātos apgalvot, ka viņu darbības fundamenta ir bērnu tiesību ievērošana un īstenošana. Tas šķita pašsaprotami arī Centra Dardedze 14 darbības gadu laikā. Taču kāda neparasta ārvalstu finansētājfonda mudināti, mēs veltījām mūsu darbības pēdējo gadu, lai izvērtētu, kā mūsu darbības praksē realizējas tādi bērnu tiesību principi kā: 1) bērnu līdzdalības princips; 2) nediskriminēšanas princips; 3) bērna vislabāko interešu princips; 4) bērna "stipro pušu" un spēju cienīšana un veicināšana; 5) Nekaitēšana bērnam.

Tas mums no jauna ļāva ieraudzīt bērnu tiesības ļoti praktiskā gaismā un vēlreiz apstiprināja to, ka, tikai redzot bērnu kā galveno un būtiskāko mūsu darbības un lēmumu centrā, mēs spējam ko mainīt, lai patiesi iedzīvinātu bērnu tiesību dvēseli un patieso jēgu Latvijas sabiedrībā. Uz to Centrs Dardedze aicina arī katru no Jums!

Agnese Sladzevska ir profesionāla sociālā darbiniece, viena no Dardedzes dibinātājām un valdes locekļēm, prevences centra vadītāja. Agnese ir vairāku starptautisku projektu vadītāja, kuru mērķis ir pilnveidot bērnu tiesību sistēmas attīstību dažādās Austrumeiropas valstīs, kā arī attīstīt bērniem draudzīgus pakalpojumus, mazināt vardarbības pret bērnu riskus sabiedrībā, izglītojot sabiedrību kopumā, profesionāļus, vecākus un pašus bērnus. Agnese ir viena no autorēm „Džimbasa drošības programmai”, kas veiksmīgi tiek īstenota jau vairāk nekā 7 gadus. Agnese ir gandarīta, ka lielāko daļu savas profesionālās darbības gadus, ir varējusi darboties dinamiskā, radošā Dardedzes speciālistu komandā, pievēršoties ne tikai vardarbības pret bērnu radīto sekām mazināšanai, bet arī ieguldot lielu enerģiju tieši dažādu preventīvu programmu, sociālu kampaņu un mācību programmu īstenošanā.

Ceļā uz seksuālas vardarbības pret bērnu izskaušanu.

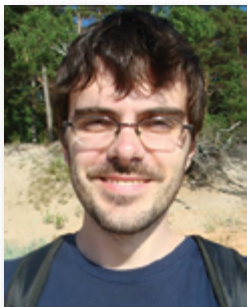
Donalds Findlaters

Saskaņā ar Eiropas Padomes datiem katrs piektais bērns Eiropas Savienībā ir pieredzējis seksuālu vardarbību. Par lielāko daļu vardarbības gadījumu netiek ziņots, bet, pat ja šādi ziņojumi nonāktu tiesībsargājošo institūciju redzeslokā, policijai, tiesai, ieslodzījumu vietām un citām institūcijām trūktu kapacitātes, lai efektīvi reaģētu uz vardarbības gadījumiem. Vairumā valstu joprojām nav efektīvu mehānismu cietušo atbalstam. Tomēr, kā norāda prezentācijas autors, par seksuālu vardarbību, par tās veicējiem (varmākām) un viņu uzvedības modeļiem mēs zinām pietiekami, lai jau tagad identificētu apstākļus, kuros bērni ir visievainojamākie, un spētu uzbūvēt efektīvas aizsardzības stratēģijas. Šīs zināšanas mums jāliek lietā, gan strādājot ar bērnu kā cietušo, kad seksuāla vardarbība ir jau notikusi, gan veidojot prevences modeļus, lai vardarbība turpmāk varētu nenotikt. Izmantojot Deivida Finkelhora modeli "4 seksuālās vardarbības priekšnosacījumi", prezentācijas autors runās par vairākām stratēģijām, kas pasaulē tikušas izstrādātas un ieviestas efektīvai bērnu aizsardzībai no vardarbības. Kamēr vieni mehānismi paredz tikai policijas, sociālo dienestu un citu profesionāļu iesaistīšanu, citi runā par ikviena indivīda atbildību un pašu bērnu un jauniešu iesaistīšanos efektīvas aizsardzības sistēmas izveidē. Seksuāla vardarbība pret bērnu ir novēršama!

Donalds Findlaters ir bērnu tiesību aizsardzības organizācijas "LucyFaithfullFounds" Pētījumu un Attīstības nodaļas direktors. "LucyFaithfullFounds" ir Apvienotajā Karalistē dibināta organizācija, kuras mērķis ir pasargāt bērnus no visa veida seksuālās vardarbības, un tās

darbības centrā ir efektīva reaģēšana uz vardarbības gadījumiem, kā arī visaptverošs darbs vardarbības prevencē. Organizācija strādā gan ar vardarbības upuriem un viņu ģimenēm, gan ar vardarbības veicējiem, kā arī sniedz kvalificētu atbalstu dažādu profesionāļu grupām, kas strādā ar vardarbības gadījumiem. Donalds Findlaters ilgus gadus piedalījies atbalsta programmu izstrādē tieši seksuālās vardarbības veicējiem, pats aktīvi piedalījies arī šo programmu realizācijā sadarbībā ar Lielbritānijas Probācijas dienestu. Šobrīd aktīvi pievēršies primārās prevences jautājumiem. Darbojas arī kā "LucyFaithfullFounds" realizētā un Lielbritānijas Tieslietu Ministrijas finansētā projekta - palīdzības līnijas "Stop it now" vadītājs.

Lanzarotes konvencija: tās nozīme aizsargājot bērnus pret seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību.

Lauris Neikens

Šī gada decembrī spēkā stāsies likums par Lanzarotes konvencijas ratifikāciju. Kas ir Lanzarotes konvencija, kāds ir starptautisko tiesību aktu konteksts un ko konvencija mainīs pastāvošajos bērnu aizsardzības mehānismos – ieskatu šajos jautājumos un Labklājības ministrijas redzējumu par konvencijā nostiprināto principu piemērošanas iespējām sniegs ministrijas vecākā eksperta Laura Neikena prezentācija. Konvencija paredz ne tikai bargāku vēršanos pret dzimumnoziedziniekiem, bet arī cietušo aizsardzību, tāpat tajā nostiprināts valstisks pienākums ieviest efektīvus bērnu aizsardzības mehānismus, pienācīgu uzmanību veltot prevencei.

Lauris Neikens. Labklājības ministrijas Bērnu un ģimenes politikas departamenta vecākais eksperts. Strādā valsts pārvaldē bērnu tiesību aizsardzības jomā kopš 2005. gada. Līdz 2009. gadam – Bērnu un ģimenes lietu ministrijā, pēc tās reorganizācijas – Labklājības ministrijā. Galvenās atbildības jomas aptver bērnu stāvokļa analīzi valstī, tiesiskā regulējuma izstrādi, ministrijas pārstāvību starptautiskajās organizācijās.

L. Neikens ieguvis juridisko izglītību Latvijas Universitātē.

Bērns. Ģimene. Draudze. Izaicinājumi, iespējas un risinājumi.

Rinalds Grants

Bērns ir mums Dieva dota uzticības zīme. Mūsu ģimene ir vislabākā audzinātāja. Tad kāpēc vajadzīga kopiena, kā tādu atrast jeb veidot? Kā no tā visa gūt prieku?

Jau sešpadsmit gadus esmu vīrs levai un tētis četriem bērniem. Es noteikti nebūtu tāds vīrs un tētis, ja nepiederētu draudzei – manā gadījumā Rīgas Vecās Sv. Ģertrūdes draudzei, kur kalpoju kā viens no mācītājiem. Būt par vecāku ir atfīstošs ceļojums, priecāšos būt kopā ar līdzceļotājiem.

Rinalds Grants. Rīgas Vecās Sv. Ģertrūdes evaņģēliski luteriskās draudzes mācītājs, garīdznieks ar vairāk nekā 12 gadu pieredzi, nacionālās Alfa kursu padomes priekšsēdētājs. Ieguvis augstāko juridisko un teoloģisko izglītību. Lauībā jau 16 gadus, audzina četrus bērnus un kopš 2009. gada vada Attiecību kursus.

Kā lektors kopā ar sievu vadījis "Laulāto kursa" nodarbības arī Cēsu ev. lut. Jāņa draudzē, Talsu ev. lut. draudzē, Rīgas Sv. Gara draudzē, Sv. Pāvila draudzē un daudzos citos semināros. Vadījis vairākas "Laulāto kursa" apmācības Latvijas draudzēs. Absolvējis Pastorālās vadības institūtu un ir tā docētājs.

Kas runās ar bērnu?

Iveta Kelle

Seksualitāti mēs vienkāršoti varētu dēvēt par pozitīvu mūsu virzītājspēku, kas ir kā neizsīkstošs avots pilnvērtīgai, harmoniskai un priekpilnai dzīvei. Seksuālā izglītība ietver kognitīvos, emocionālos, sociālos, savstarpējās saskarsmes jautājumus. Šo jautājumu pārzināšana, izziņāšana palīdz bērniem un jauniem cilvēkiem attīstīt prasmes veidot drošas, savstarpējā cieņā un pašāvērtības balstītas attiecības. Bērns pasauli, tajā skaitā savu ķermeni, izziņā caur sevi un saviem tuvākajiem. Ja mēs ignorēsim šo bērna izziņas procesu, neatbildēsim bērnam atbilstoši viņa izpratnes un vajadzību līmenim, mēs dosim vietu nedrošībai, vieglai ievainojamībai, neizpratnei. Harmoniskas personības veidošanā ir jārunā par emocijām, par robežām, intimitāti, vēlmju paušanu u.c. Tikai tādā veidā mēs varam bērnus un jauniešus ne tikai pasargāt, bet arī veidot par brīviem, sevi un pasauli izprotošiem cilvēkiem.

Iveta Kelle jau desmit gadus strādā Latvijas Ģimenes plānošanas un seksuālās veselības asociācijā "Papardes zieds", ir biedrības valdes priekšsēdētāja. "Papardes zieds" veic pētījumus par Latvijas iedzīvotāju reproduktīvās un seksuālās dzīves paradumiem, kā arī aktīvi iestājas par to, lai bērni un jaunieši apgūtu veselības izglītību un veidotu izpratni par seksuāli reproduktīvo veselību. Būdamā pārliecināta, ka zināšanas ne tikai spēj pasargāt jauniešus no saslimšanas, bet arī veido par laimīgiem un veseliem cilvēkiem, I. Kelle aktīvi iesaistās publiskās diskusijās par seksuālās izglītības jautājumiem.

Ko mums māca "Imantas pedofila" gadījums?

Laila Balode

Nikolajs Rērihs ir teicis – dzīvē nav ne draugu, ne ienaidnieku, ir tikai skolotāji. Līdzīgi var teikt arī par dzīves notikumiem – katrs no tiem mums kaut ko var iemācīt. Dažkārt šie notikumi ir mulsinoši, izraisa dusmas, neapmierinātību, satraukumu, bezspēcību un pat bailes. Taču, neskatoties uz intensīvajām jūtām, mums, bērnu tiesību jomas speciālistiem, ir jāspēj apstāties, izvērtēt un saprast, kas ir tās mācības, ko mēs varam apgūt.

Ar mūsu bērniem nesenā pagātnē ir notikušas ļoti satraucošas lietas, varbūt mēs jau esam gatavi kaut ko darīt nākotnes vārdā? Analizējot "Imantas pedofilijas" gadījumu, mēģināsim saprast, kā jārikojas mums pašiem un ko mēs varam iemācīt mūsu bērniem, jo ne velti paruna saka "zinot pagātni, var ietekmēt nākotni". Ir situācijas, ko nav iespējams paredzēt un līdz ar to novērst, taču mēs visi - skolotāji, žurnālisti, policijas darbinieki, sociālie darbinieki, psihologi, vecāki un sabiedrība kopumā varam būt šīm situācijām vismaz teorētiski sagatavoti.

Laila Balode. Sociālā darbiniece, nodibinājuma "Centrs Dardedze" valdes locekle, konsultatīvā centra vadītāja. Vairāk kā 20 gadus darbojusies sociālajā sfērā. Strādājusi kā valsts, tā pašvaldības institūcijās, un darbs vienmēr ir bijis saistīts ar bērniem un ģimenēm. Nu jau četrpadsmito gadu strādā Dardedzē - dinamiskā un radošā speciālistu komandā. Par Dardedzi saka: „Ir prieks, ka katrs gads mūsu organizācijā ir bijis saistīts ar jauniem, reizēm pārdošiem izaicinājumiem, ir lepnums, ka mūsu idejas ir uzrunājušas un no sirds aizrāvušas daudzus Latvijas psihologus, pedagogus, sociālos darbiniekus, policistus un citus speciālistus!”

I SESIJA

Kopiena un pašvaldība

Saldējums ar lielajiem.

Evija Rudzīte

Latvijā ir vērojama zema pilsoniskā līdzdalība, darbā ar jaunatni iesaistītie aizvien biežāk uzsver, ka izpratne par līdzdalību jāsāk veidot jau no mazotnes – sākumskolas vecumā. Viens no instrumentiem šajā darbā ir līdzdalības pasākums „Saldējums ar lielajiem”, kas ir no Zviedrijas aizgūta un biedrības „NEXT” Latvijā adaptēta metode, kas paredzēta 4.-5.klašu skolēniem neformāla dialoga veidošanai starp bērniem un lēmumu pieņēmējiem. Metodi Latvijā izmanto vairākas organizācijas: biedrības „Next” un „Projektu darbnīca kopienām”, jauniešu klubs „Dēms” un Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centrs „Zeimujs”. Prezentācijas laikā tiks sniegta informācija par šo metodi: principiem, īstenošanu Latvijā un gūtajām atziņām.

Evija Rudzīte ir biedrības „Projektu darbnīca kopienām” prezidente un neformālās izglītības apmācītāja. Interesējas par līdzdalības tēmu, kopš 2000. gada ir strādājusi gan valsts, gan nevalstiskajā sektorā, lai veicinātu bērnu un jauniešu līdzdalību. Vairākus gadus kopā ar sadarbības organizācijām dažādos Latvijas reģionos vada līdzdalības pasākumus jauniešiem „Kafija ar politiķiem” un bērniem „Saldējums ar lielajiem” un vairo iesaistīto pušu izpratni par līdzdalību.

Iedzīvotājs. Pašvaldība. Labāka dzīve.

Jolanta Borīte

Atbildības kopradīšana ir viens no izaicinājumiem pašvaldībām, ko iespējams panākt, attīstot iztēli, radošu pieeju un sadarbību. Kultūras jomā svarīgi iedot jaunu izpratni par kultūru, saprotot to plašāk par konkrētu kultūras nozares attīstību, paplašinot robežas un parādot kultūras un radošuma klātbūtnes efektivitāti ikvienā jomā, kā spēju radīt pievienoto vērtību un veidot pozitīvu ietekmi uz cilvēkiem, ekonomiku, dažādiem pilsētas un sabiedrības attīstības aspektiem. Lai sasniegtu jaunas auditorijas, iesaistītu esošās un nodrošinātu iedzīvotāju līdzdalību dažādos pašvaldības procesos, paplašinām kultūras pieejamības robežas un iniciējam jaunas pilsoniskās saskarsmes formas.

Jolanta Borīte. Siguldas pašvaldības Kultūras pārvaldes un “Rīga - Eiropas kultūras galvaspilsēta 2014” partnerpilsētas Siguldas projekta vadītāja. Pieredze kultūras darbā no 1985. gada. Svarīgākā pieredze gūta divos kultūras projektos - Cēsu un Siguldas 800 gadu svinības. Tagad praktiskā pieredze tiek nodota studentiem Ekonomikas un kultūras augstskolā.

Labās prakses piemēri sociālo pakalpojumu attīstībā Saldus pašvaldībā.

Ina Behmane

Saldus novadā tiek mērķtiecīgi realizēti dažādi projekti, lai katrā no 15 pagastu pārvaldēm atvērtu sociālo pakalpojumu sniegšanas vietu - dienas centru. Pašlaik vēl tikai Ezeres pagasta pārvaldē nav realizēts šāds projekts. Izveidotā infrastruktūra ļauj sociālajiem darbiniekiem dažādot darba formas, veikt gan individuālo, gan grupu darbu ar klientiem.

Jau četrus gadus atpakaļ realizējot ES līdzfinansētu projektu „Dienas centru izveide un sociālās rehabilitācijas programmu izstrāde Saldus novadā”, kurā piedalījās 350 mūsu novada vecāki un viņu bērni, ģimenēm tika dots vēstījums, ka sociālais dienests ir atvērts sadarbībai, ka tā ir atbalsta iestāde dažādās situācijās, kurās vecāki nespēj vieni paši tikt galā.

12 darbinieki beiguši grupu vadītāju apmācību programmā „Bez pēriena”, divi programmā „Bērnu emocionālā audzināšana”, trīs – programmā „Ceļvedis audzinot pusaudzi”. Vairākas programmas izveidojuši paši sociālie darbinieki.

Ina Behmane. Saldus novada pašvaldības aģentūras „Sociālais dienests” direktore jau sesto gadu. Pirms tam strādājusi Saldus rajona padomē. Inas Behmanes pārziņā bija sociālās un izglītības jomas. Piedalījies Saldus novada sociālās jomas stratēģijas izstrādē un ar lielu gandarījumu var teikt, ka mērķtiecīgi attīsta sociālos pakalpojumus, lai sociālais dienests būtu atbalsta iestāde novada iedzīvotājiem. Raksta un vada projektus, lai veicinātu pakalpojumu attīstību. Ciena un apbrīno savus kolēģus, kas atbalsta un realizē kopīgi izauklētās ieceres.

NVO loma veidojot kopienā atbalsta sistēmu ģimenēm ar bērniem.

Ilze Žagare

Prezentācijā sniegts ieskats Latvijas SOS bērnu ciematu asociācijas pieredzē darbā ar sociālā riska un krīzes situācijā nonākušām ģimenēm Rīgā un Cēsīs. SOS Ģimeņu atbalsta centrā tiek realizēts Rīgas Domes Labklājības departamenta, OAK Fonda, Dānijas un Latvijas SOS bērnu ciematu asociāciju sadarbības projekts „Rīgas ģimeņu atbalsta programma”, kura mērķis ir mazināt sociālās atstumtības un bērnu nokļūšanas ārpusģimenes aprūpē riskus. Kopienas atbalsts tā plašākā un šaurākā izpratnē, pieredze konkrētu aktivitāšu realizēšanā, veiksmes un mācību stundas – uz šiem un citiem jautājumiem atbildes sniegs prezentācijas autore.

Ilze Žagare ieguvusi sociālo zinātņu maģistra grādu psiholoģijā Latvijas Universitātē. Darba gaitu pirmsākumos strādājusi Latvijas Universitātē kā klīniskās psiholoģijas katedras vadītājas asistente, piedaloties Latvijas Universitātes Psiholoģiskās palīdzības centra, kā arī sabiedriskās organizācijas „Centrs pret vardarbību bērna un ģimenes atbalstam” izveidē un dažādu projektu realizācijā. Vadījusi seminārus “Vardarbības pret bērniem profilakses programmas izveide un iedzīvināšana Latvijā” Jelgavas un Cēsu rajonu un Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona starpprofesionāļu komandām. Idejas autore un konsultante projektam “Starpdisciplināra pieeja ielas bērnu problēmu risināšanai”, redaktore un līdzautore rokasgrāmatai skolotājiem “Kā palīdzēt vardarbībā cietušam bērnam”.

Darbu Latvijas SOS bērnu ciematu asociācijā uzsākusi 2012. gada janvārī kā Eiropas Sociālā Fonda finansēta projekta „Ģimeņu stiprināšanas programmas izstrāde un ieviešana Cēsu novadā” vadītāja. No 2013.gada septembra Rīgas SOS ģimeņu atbalsta centra vadītāja.

Bērniem drošas un draudzīgas ģimenes vides veicināšana Salacgrīvas novadā.

Zane Paegle

Prezentācijā tiks sniegts ieskats par to, kādi jau ir Salacgrīvas novada ieguvumi no iesaistīšanās projektā „Bērniem drošas un draudzīgas ģimenes vides veicināšana Latvijas pašvaldībās”. Projekts novadā tiek realizēts no 2013. – 2015. gadam. Ir veikta situācijas analīze novadā, noskaidrojot speciālistu, bērnu vecāku un skolēnu viedokli. Apmācīti speciālisti, kuri vada grupu Sargeņģelis un Džimbas 9 soļu drošības programmu. Šīs programmas tiek ieviestas pašvaldībā. Sadarbībā ar Nodibinājuma „Centrs Dardedze” speciālistiem tiek gatavota stratēģija par bērnu vardarbības profilaksi un novēršanu novadā.

Zane Paegle strādā Salacgrīvas novada domes sociālajā dienestā no 2001. gada. Līdz 2005. gadam strādāja par sociālo pedagogu, pēc tam par speciālisti darbā ar ģimenēm un bērniem. 2004. gadā Latvijas Universitātē ieguva sociālā pedagoga diplomu, 2011. gadā VSDA „Attīstība” ieguva maģistra grādu ar specializāciju Sociālais darbs ar ģimenēm un bērniem. No 2011. gada septembra līdz 2013. gada maijam piedalījies Nodibinājuma „Centrs Dardedze” organizētajā apmācības programmā sociālajiem darbiniekiem „Sociālais darbs ar vardarbībā cietušiem bērniem un viņu ģimenēm”. No 2010. gada vada Salacgrīvas novada starpprofesionāļu komandu, iesaistot izglītības iestādes. Vada izglītojošas nodarbības vecākiem. No 2013. gada novembra līdz 2015. gada septembrim projekta „Bērniem drošas un draudzīgas ģimenes vides veicināšana Latvijas pašvaldībā” Salacgrīvas novada eksperte.

Tēvs ģimenē un tēvs skolā.

Raitis Zeps

Prezentācijā tiks aplūkoti jautājumi par ģimenes locekļu lomus sadalījumu mūsdienu ģimenē, īpaši pievēršoties tēva lomai un pedagogiskajām kompetencēm. Vai un kā tēvam iespējams līdzdarboties skolas dzīvē? Vai un kā tēvu atbalsta grupa var palīdzēt jaunajiem tēviem apzināties savus iekšējos resursus? Par šiem un vēl citiem jautājumiem tiks sniegts ieskats prezentācijā.

Raitis Zeps absolvējis Latvijas Universitāti. Ieguvis sociālā pedagoga profesionālā bakalaura un izglītības zinātņu maģistra grādu. Strādājis Montessori pirmsskolas izglītības iestādē, vairāk nekā divus gadus darbojies ar cilvēkiem ar intelektuālās attīstības traucējumiem, kā arī ar veciem cilvēkiem ar demenci. Pašlaik Saulkrastu sociālā dienesta sociālais pedagogs. Vada agresijas intervences grupas jauniešiem, uzsāks tēvu atbalsta grupu vadīšanu Saulkrastu novadā.

Laiks tēviem, kampaņas prezentācija.

Elīna Kļaviņa

2014. gada novembrī “Centrs Dardedze” aizsāka sociālo kampaņu, kuras mērķis ir paslavēt Latvijas tēvus par to, ko viņi ikdienā dara kopā ar bērniem, un, cik katra mazā un it kā nenozīmīgā epizode no tēva – bērna ikdienas ir nozīmīga tēva un, protams, arī bērna dzīvē. Prezentācija sniegs ieskatu kampaņas izstrādes procesā, kā arī atklās kampaņas ietvaros veiktās interneta aptaujas rezultātus.

Elīna Kļaviņa 2006. gadā ieguvusi sociālo zinātņu bakalaura grādu socioloģijā, taču profesionālā darba pieredze veidojusies sabiedrisko attiecību sfērā. Šobrīd Psiholoģijas mācību centrā “Līna” apgūst teorētiskas un praktiskas zināšanas, lai kļūtu par PEP mammu (PEP - pirmā emocionālā palīdzība), kas sniedz atbalstu vecākiem ar bērniem līdz trīs gadu vecumam. Kopš 2014. gada jūnija mediju aģentūrā Inspired vada projektu par tēvu iesaistes bērnu audzināšanā veicināšanu.

**Seminārs pirmsskolas
un sākumskolas pedagogiem**

Mobings ir atzīts par problēmu pirmsskolas un sākumskolas bērnu starpā jau pirms vairākām desmitgadēm. Pēdējā laikā arī mediji ir pievērsuši gan pedagogu, gan vecāku uzmanību šai problēmai. Piedzīvojot ievērojamu spiedienu, gan no vecāku puses, gan administrācijas, skolas cīnās, lai risinātu ar mobingu saistītās problēmas un nodrošinātu drošu, cieņpilnu mācīšanās vidi visiem skolēniem.

Mēs ticam, ka sociālemocionālo prasmju un pozitīvas uzvešanās iemaņu apguve mazina vienaudžu savstarpējās vardarbības risku. Sociālemocionālās prasmes veicina bērnu sociālo kompetenci un vispārēju pozitīvu gaisotni skolās. Pievēršot pastiprinātu uzmanību šo prasmju apguvei, bērni būs ne tikai laimīgāki un veselāki, spēs labāk mācīties, bet arī tiks radīta drošāka izglītības iestādes vide.

Mobings un mazi bērni.*Daina Dzijuma*

Vienaudžu savstarpējās vardarbības mazināšanā būtiska nozīme ir pieaugušo – skolotāju un vecāku informēšanai, lai spētu pamanīt un atpazīt dažādas vienaudžu savstarpējās vardarbības izpausmes, sistemātiski un mērķtiecīgi darboties, lai veicinātu pozitīvu un cieņpilnu emocionālo vidi bērnudārzā un skolā. Skolas un bērnudārza vidi ir iespējams padarīt drošāku un draudzīgāku, darbojoties vairākos līmeņos. Īpaši nozīmīgas ir preventīvās aktivitātes, kuras mazina iespēju izveidoties vienaudžu savstarpējās vardarbības situācijām. Pētījumi apstiprina, ka vāji attīstītas sociālās prasmes ir nozīmīgs riska faktors, saistībā ar vienaudžu savstarpējās vardarbības izpausmēm. Pirmsskolas vecumā bērnam ar pieaugušo atbalstu attīstās sociālā kompetence, empātija, spējas izprast un regulēt savas emocijas, kas ir svarīgi, lai veiksmīgi veidotu attiecības, tāpēc nepieciešams gan ikdienas situācijās, gan organizējot īpašas aktivitātes, veicināt šo spēju attīstību.

Daina Dzijuma. Klīniskā psiholoģe. 2009.gadā Latvijas Universitātē ieguvusi maģistra grādu psiholoģijā. Strādājot „Centrā Dardedze” guvusi pieredzi bērnu un vecāku konsultēšanā, psiholoģiskajā izpētē. Piedalās bērnu nopratināšanā, vada izglītojošas un atbalsta grupas un seminārus vecākiem un speciālistiem, piedalās apmācību programmu un metodisko materiālu izstrādē.

Bērnu drošības tiesiskais regulējums izglītības iestādēs.*Laila Grāvere*

Saskaņā ar starptautisko un nacionālo tiesību normām bērnam ir tiesības būt pasargātam no visa veida vardarbības neatkarīgi no tā, kur bērns atrodas: skolā, mājās, sociālās aprūpes iestādē u.c. Lai šīs tiesības īstenotu, valstī ir izstrādāts tiesību aizsardzības mehānisms, kurā katrai iesaistītajai personai: pašvaldībai, skolai, vecākiem un pašam bērnam normatīvajos aktos ir noteikti savi pienākumi un atbildība par to nepildīšanu. Speciāls regulējums attiecībā uz drošu vidi izglītības

iestādēs noteikts izglītības jomu regulējošos normatīvajos aktos. Izglītības iestādēm ir noteikti konkrēti pienākumi izglītojamo drošības jautājumos un atbildība par to nepildīšanu. Lai arī normatīvais regulējums vardarbības skolā nepieļaušanai un novēršanai ir pietiekams, tas netiek pienācīgi izmantots, lai vardarbības gadījumus laikus novērstu. Tiesībsargs ir secinājis, ka vardarbība skolās lielā mērā ir saistīta arī ar pašvaldību attieksmi pret savas funkcijas – preventīvā darba ar bērniem – pildīšanu. Prakse rāda, ka uzvedības sociālās korekcijas programmas visās pašvaldībās netiek pienācīgi izstrādātas vai vispār netiek izstrādātas. Tieši laikus uzsākta preventīvā darba trūkums noved pie smagākiem vardarbības gadījumiem. Bērna antisociāla uzvedība liecina par iepriekš pieļautu viņa tiesību uz pilnvērtīgu attīstību pārkāpumu, kas aplūkojama arī par bērna audzināšanu atbildīgo pieaugušo personu atbildības kontekstā.

Laila Grāvere, Tiesībsarga biroja Bērnu tiesību nodaļas vadītāja. Laila Grāvere Latvijas Universitātē ir ieguvusi jurista kvalifikāciju un profesionālo maģistra grādu tiesību zinātnē, kā arī maģistra grādu pedagogijā. Vairāk nekā desmit gadus strādājusi pedagoga darbu. Kopš 2003. gada strādā cilvēktiesību aizsardzības jomā. Strādājusi gan nevalstiskajā organizācijā „Latvijas Cilvēktiesību centrs”, gan nacionālajā cilvēktiesību institūcijā – Valsts Cilvēktiesību birojā, vēlāk Tiesībsarga birojā. Kopš 2008. gada Bērnu tiesību nodaļas vadītāja Tiesībsarga birojā. Strādājusi bērnu tiesību iegūt izglītību bez maksas jomā, no 2011.- 2013. gadam veicinot normatīvo aktu pilnveidošanu. Kopš 2013.gada darba prioritātes ir individuālā preventīvā darba ar bērniem pašvaldībās (uzvedības sociālās korekcijas) un bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu tiesību veicināšana.

Programma mobinga risku mazināšanai bērnodārzā un sākumskolā.

Zaiga Lasmane

Lai gan par mobingu visbiežāk runā pusaudžu kontekstā, pieredze rāda, ka degradējoši sociālo attiecību modeļi veidojas jau agrākā vecumā - bērnodārzā un sākumskolā. Sadarbībā ar ārzemju kolēģiem divu gadu laikā Dardedze ir izstrādājusi programmu bērnodārzu un sākumskolu skolotājiem par labvēlīgas sociālas vides veidošanu grupiņā un klasē. Šī programma ir praktisks palīgs pedagogiem ikdienas darbā. Programmas izstrādē darbojušies ne tikai Dardedzes speciālisti, bet to savā darba vietā ir pilotējuši 10 sākumskolas un pirmskolas pedagogi no

visas Latvijas.

Zaiga Lasmane. 2005.gadā Latvijas Universitātē ieguvusi maģistra grādu socioloģijā. Pēc studijām 6 gadus strādājusi Latvijas Kristīgajā studentu brālībā, gadu Dānijā darbojusies dienas centrā bēgļiem un patvēruma meklētājiem. Kopš 2012.gada strādā nodibinājumā „Centrs Dardedze”, sākotnēji Džimbas drošības programmā, pašlaik kā projektu vadītāja.

Antimobinga programma darbā ar maziem bērniem “Lielās dzīves skola”.

Agnese Sladzevska

Antimobinga programma darbā ar maziem bērniem “Lielās dzīves skola” ir 7 nodarbību cikls, kas paredzēts bērniem vecumā no četriem līdz astoņiem gadiem. Programmas laikā bērni kopā ar pedagogu izstrādā savas klases/grupas noteikumus, mācās atšķirt mobingu no konflikta un sūdzēšanos no palīdzības lūgšanas, pārrunā kā katrs bērns jūtas un, ko visi kopā var darīt, lai

Ilze Znotiņa

2014. gadā „Centrs Dardedze” īstenotā sociālā kampaņa

Sociālā kampaņa “Būt tēvam – tā ir māksla!”

2014. gada nogalē “Centrs Dardedze” īsteno kampaņu “Būt tēvam – tā ir māksla!”, kuras mērķis ir aktualizēt sabiedrībā tēva lomu, parādot, cik tā ir nozīmīga bērna dzīvē. Kampaņa ir daļa no „Centrs Dardedze” aktivitātēm, lai veicinātu veselīgu ģimeņu ilgtspēju un bērnu emocionālo veselību caur tēvu iesaistīšanos bērnu aprūpē un audzināšanā. Kampaņas vizuālajā materiālā akcents tiek likts uz tēva un bērna attiecību pozitīvu atspoguļojumu.

Kampaņas ietvaros, ar uzņēmuma SolidData atbalstu, veicām interneta aptauju, kurā 505 Latvijas vīriešiem vecumā no 18 līdz 65 gadiem vaicājām, kāda ir viņu attieksme pret tēva lomu, kādi ir mūsdienu tēva izaicinājumi un gaidas un kāda, vīriešuprāt, ir tēva ietekme uz bērna attīstību. Daļu jautājumu uzdevām tikai tēviem (n=305), bet uz daļu no jautājumiem atbildēja gan tēvi, gan vīrieši, kuriem bērnu nav (n=200), tādā veidā noskaidrojot atšķirības attieksmē starp vīriešiem, kuriem jau ir un kuriem nav pieredze bērnu audzināšanā.

Kā lielākās grūtības, pildot tēva lomu, respondenti atzīmēja darba un ģimenes dzīves savienošānu (80%), finansiālās problēmas (57%) un bērnu disciplinēšanu (44%). Ikdienas grūtībās, kas saistītas ar bērnu audzināšanu, tēvi gūst atbalstu un ietekmējas no bērnu mātes (61%) un saviem vecākiem (no mātes – 43%, no tēva – 39%). 52% aptaujāto tēvu atzina, ka pavada vairāk laika ar saviem bērniem, nekā to darīja viņu tēvi. Interesanti, ka 93% tēvu piekrīt apgalvojumam, ka vēlētos pavadīt vairāk laika ar saviem bērniem. Šī tendence norāda uz notikušajām izmaiņām sabiedrībā, kas, iespējams, ir pamatā pieaugošajai tēva iesaistei bērnu audzināšanā, kad tēviem ne tikai ir vairāk laika saviem bērniem, bet viņi arī paši izjūt nepieciešamību pavadīt ar bērniem vairāk laika, iesaistoties to aprūpē un audzināšanā.

Paralēli kampaņas atspoguļojumam sociālās reklāmas veidā televīzijā, radio un pilsētvidē, izmantojot aptaujā iegūtos datus, tiek ierosināta arī sabiedrības diskusija, piedaloties TV un radio raidījumos, kā arī iniciējot publikācijas drukātajos un interneta medijos.

Kampaņas atbalstītāji: “Inspired”, PapaChi.lv, “Abnormal”, “SolidData”, “JCDecaux”, Cālis.lv, Baltic Media Alliance Latvija, LTV, Domina.

Šī kampaņa tapa, pateicoties Oak Fonda finansiālam atbalstam.

Kampaņas materiāli un plašāks aptaujas rezultātu izklāsts pieejams mājaslapā www.paligsvecakiem.lv sadaļā Tēviem.

„Centra Dardedze” mājas lapas

www.centrsdardedze.lv

Šeit Jūs atradīsiet informāciju par organizācijas darbības virzieniem, īstenotajām programmām un projektiem, ikdienas aktivitātēm un aktualitātēm.

www.bernskacietusais.lv

Šeit Jūs varat iepazīties gan ar teorētiskiem skaidrojumiem vardarbības pret bērnu jautājumos, gan atrast informāciju par nepilngadīgā cietušā vai liecinieka noplatināšanu, gan uzzināt par psiholoģisko izpēti vardarbības gadījumā, kā arī atrast, kur saņemt palīdzību, ja bērns cietis no vardarbības un/vai kļuvis par nozieguma upuri vai liecinieku. Šajā mājas lapā tiek apkopota informācija par dažādām mācību programmām, konferencēm, semināriem un pētījumiem, kas ir aktuāli profesionāļiem. Šeit ir arī iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes no jomas speciālistiem,

www.drosmedraudzeties.lv

Šī mājas lapa ir veltīta vienaudžu savstarpējai vardarbībai jeb mobingam skolās. Mājas lapas galvenā mērķauditorija ir paši pusaudži, tāpēc šeit viņi var atrast idejas un risinājumus, kā padarīt skolas vidi drošāku un cieņas pilnu, un mazināt fiziskās un emocionālās vardarbības riskus skolā. Tāpat šeit atrodama noderīga informācija gan skolotājiem, gan vecākiem, par to kā risināt vienaudžu savstarpējās vardarbības problēmu.

www.dzimba.lv

Šajā mājas lapā varat iepazīties ar dažādām Džimbas drošības programmas iespējām, lai izglītotu pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērnus par personisko drošību saskarsmē ar citiem cilvēkiem – pieaugušiem, vienaudžiem, svešiniekiem un pazīstamiem cilvēkiem. Mājas lapā ir trīs sadaļas – vecākiem, bērniem un profesionāļiem. Bērni interaktīvā veidā ar spēļu palīdzību var apgūt drošības noteikumus, skolotāji var ne tikai iegūt vērtīgu informāciju, bet arī lejupielādēt metodisko materiālu „Džimbas drošības stundiņas” vadīšanai klasē.

www.paligsvecakiem.lv

Šī mājas lapa ir resursu vietne gan vecākiem, gan speciālistiem, kas strādā ar ģimenēm un bērniem. Šeit iespējams uzdot jautājumus par bērnu audzināšanu un saņemt psihologa atbildes. Mājas lapas rakstu autore ir psiholoģe Kristīne Jozauska.

Piezīmes

Lined writing area consisting of multiple horizontal dashed lines for notes.

